

Instytucje kulturalne:

Muzeum Historyczne Miasta Gdańska:

www.mhmg.gda.pl
Ratusz Głównego Miasta
ul. Długa 47, tel. +48 58 767 91 00
Muzeum Bursztynu - Zespół Przedbramia ulicy Długiej, Targ Węglowy
tel. +48 58 301 47 33 wew.123

Dwór Artusa
ul. Długi Targ 43/44,
tel. +48 58 767 91 80
Muzeum Wnętrz Mieszczańskich Dom Uphagena,
ul. Długa 12, tel. +48 58 301 23 71

Muzeum Zegarów Wieżowych
wieża kościoła św. Katarzyny,
ul. Wielkie Młyny,
tel. +48 58 305 64 92
Muzeum Gdańskiego Sportu i Turystyki
Baszta na Zamurzu, ul. Przedmurze 2,
tel. +48 58 305 76 61
Muzeum Poczty Polskiej w Gdańsku
ul. Obrońców Poczty Polskiej 1/2,
tel. +48 58 301 76 11

Muzeum Narodowe:
www.muzeum.narodowe.gda.pl
Dział Sztuki Dawnej
gmach główny, ul. Toruńska 1,
tel. +48 58 301 70 61
Oddział Sztuki Współczesnej
Pałac Opatów w Oliwie,
ul. Cystersów 18,
tel. +48 58 552 12 71
Oddział Etnograficzny
Spichlerz Opaki w Oliwie,
ul. Cystersów 19,
tel. +48 58 552 41 39

Centralne Muzeum Morskie:
www.cmm.pl
Wyspa Spichrzów
ul. Ołowianka 9-13,
tel. +48 58 301 86 11/12
Żuraw
ul. Szeroka 67/68,
tel. +48 58 301 53 11

Muzeum Archeologiczne
www.archeologia.pl
ul. Mariacka 25/26,
tel. +48 58 301 50 31/32

Muzeum „Solidarności”
wystawa „Drogi do Wolności”
www.fcs.org.pl
historyczna sala BHP Stoczni
Gdańskiej i tereny stoczniowe
ul. Doki 1, tel. +48 58 769 29 20

Latarnia Morska
Gdańsk-Nowy Port,
ul. Przemysłowa 6a,
tel./fax +48 58 760 16 42

Państwowa Opera Bałtycka
www.operabałtycka.pl
al. Zwycięstwa 15,
tel. +48 58 341 05 63

Polska Filharmonia Bałtycka
www.filharmonia.gda.pl
ul. Ołowianka 1,
tel. +48 58 305 20 40

Państwowy Teatr Wybrzeże
www.teatrwybrzeze.pl
ul. Targ Węglowy 1,
tel. +48 58 301 70 21 wew. 31

Miejski Teatr Lalki Miniatura
Gdańsk-Wrzeszcz, al. Grunwaldzka 16,
tel. +48 58 341 94 83

Teatr Leśny
Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Jaśkowa Dolina,
okolice Gaju Gutenberga

Nadbałtyckie Centrum Kultury Gdańsk
www.nck.org.pl
Ratusz Staromiejski
ul. Korzenna 33/35,
tel. +48 58 301 10 51

Centrum Sztuki Współczesnej ŁAŻNIA
www.laznia.pl
ul. Jaskółcza 1, tel. +48 58 305 26 80

Klub ŻAK
www.klubzak.com.pl
Gdańsk-Wrzeszcz,
ul. Grunwaldzka 195/197,
tel. +48 58 345 15 90

Informacja turystyczna:
Stowarzyszenie Turystyczne
„Pomorze Gdańskie”, ul. Heweliusza 27,
tel. +48 58 301 43 55
e-mail: itgdansk@op.pl
PTTK Oddział Gdańsk, ul. Długa 45,
tel.: +48 58 301 60 96, 301 91 51;
www.pttk-gdansk.pl
punkt w gmachu Dworca Głównego
PKP i w kiosku przed dworcem

Komunikacja kolejowa PKP
informacja:
tel. 94 36, www.pkp.pl

Komunikacja trójmiejska SKM
informacja:
tel. +48 58 628 51 70

Komunikacja miejska - informacja:
tel. +48 58 341 71 50, 341 32 46
www.zkm.pl

Zintegrowany System Ratowniczy:
Straż Pożarna 998
Policja 997
Pogotowie Ratunkowe 999
Straż Miejska 986

GDAŃSK
www.gdansk.pl

Wydawca: Wydział Promocji Miasta
Urząd Miejski w Gdańsku
Ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
Tel. (+48 58) 323 71 10
e-mail: umg@gdansk.gda.pl

Zdjęcia: S. Składanowski, M. Żak, A. Firynowicz, K. Gollnau,
W. Węgrzyn, D. Kula, S.J. Michalak, Kosycarz Foto Press,
archiwum Wydziału Promocji Miasta.

Wydawca dziękuje Panu S.J. Michalakowi, Panu L. Myrcie,
Muzeum Historycznemu Miasta Gdańska, Muzeum Narodowemu
w Gdańsku, Fundacji Centrum Solidarności, Bibliotece Gdańskiej
PAN oraz Wydawnictwu TESSA Sp. z o.o. za udostępnienie
materiałów i zdjęć do publikacji.

GDAŃSK

GDAŃSK

morze możliwości

Gdańsk

Wyrastający nad miastem ceglany masyw gotyckiej Bazyliki Mariackiej, Długi Targ - jeden z najpiękniejszych rynków Europy, otoczony szeregiem bogatych fasad renesansowych kamienic z królującym w centrum posągim Neptuna, stary średniowieczny Żuraw drzemiący u brzegu Motławy – to popularne symbole Gdańska. Tysiącletni gród nadbaltycki, ojczyzna Heweliusza, Fahrenheita, Schopenhauera, Grassa i Wałęsy słynie wśród największych turystycznych atrakcji. Gdańsk zaskakuje mnogością zabytków architektury mieszczańskiej, sakralnej, militarnej i portowej, dziedzictwem stu wieków fascynującej kultury i burzliwej historii, a także wyjątkową atmosferą miejsca, gdzie przeszłość i współczesność w doskonałej harmonii tworzą niepowtarzalny pejzaż.

Trakt Królewski

Gdańsk wielokrotnie miał honor gościć polskich monarchów: 8 lipca 1552 r. zawitał doń król Zygmunt August wraz z dwutysięcznym orszakiem; 1 sierpnia 1677 r. do miasta uroczyście wjechał król Jan III Sobieski z żoną Marysieńką i synem Jakubem.

Brama Wyżynna (1)

Bogato rzeźbione XVI-wieczne kamienne wrota Gdańska stanowiły początek Traktu Królewskiego. Przybywających wielmożów oprócz wiwatujących gdańszczan witały herby Polski, Gdańska i Prus Królewskich oraz inskrypcja pouczająca, iż "Sprawiedliwość i pobożność to dwie podstawy wszelkich królestw".

Przedbramie ul. Długiej (2)

Gotycko-renesansowy Zespół Przedbramia, niegdyś element średniowiecznych fortyfikacji miasta, to wznoszące się ku przestrodze: Katownia, miejsce publicznych kaźni i Wieża Więzienna z pozostałościami pręgierza, która w okresie XVII-XIX wieku mieściła więzienie miejskie. Historyczne wnętrza wieży kryją skarby „gdańskiego złota” – cenne zbiory jedynego w Polsce Muzeum Bursztynu.

Wielka Zbrojownia

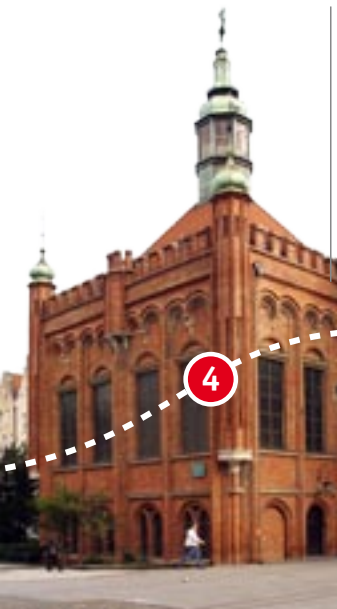
Stojąca przed Wielką Zbrojownią studzienka służąca do wyciągania kul z podziemi zbrojowni, została zaprojektowana w formie antycznej świątynki krytej kopułą.

Wielka Zbrojownia (3)

Wyrastający nieopodal imponujący dekoracyjny gmach arsenału jest najznakomitszym przykładem manieryzmu niderlandzkiego w Gdańsku. Bogato zdobione dwie równorzędne fasady, od strony Targu Węglowego i od ul. Tkackiej, zachwycają kompozycją i ornamentyką. Niegdyś dostojne wnętrza pełne były dział, kul armatnich, wszelakiej broni. Dziś na parterze znajduje się centrum handlowe, a na wyższych kondygnacjach mieści się Akademia Sztuk Pięknych.

Dwór Bractwa św. Jerzego (4)

Najstarsze w średniowiecznym Gdańsku Bractwo „kurkowe” św. Jerzego początkowo spotykało się w Dworze Artusa. Jego własny późnogotycki Dwór (tzw. Strzelnicę) w modnym wówczas w mieście stylu flamandzkim wzniesiono obok Złotej Bramy w latach 1487-1494.

Dom Uphagena

Dom Uphagena

1 listopada 1911 r. w wydzierzawionym od rodziny dawnym domu Johanna Uphagena przy ul. Długiej 12 zostało otwarte Muzeum Wnętrz Mieszczańskich. Do 1945 r. działało jako oddział Muzeum Miejskiego.

Złota Brama (5)

Wzniesiony na początku XVII wieku wspaniały łuk triumfalny o dwóch kondygnacjach kolumn wiódł na reprezentacyjną ulicę Długą. Wjeżdżały przezeń ongiś do Gdańska orszaki królewskie. Szczyty bramy wieńczą kamienne figury symbolizujące wartości cenione przez gdańszczan od wieków: pokój, wolność, bogactwo, sławę, zgodę, sprawiedliwość, pobożność i roztropność. Ulicę Długą zamieszkiwały zamożne, wpływowe rody gdańskie. Dzisiejszy popularny deptak prowadzi wzdłuż patrycjuszowskich kamienic o imponujących fasadach prześcigających się bogactwem form i oryginalnością wystroju.

Dom Uphagena (6)

Mieszcząca się przy ul. Długiej rokokowo-klasycystyczna kamienica była niegdyś siedzibą znamenitego rajcy miejskiego i ławnika J. Uphagena. Obecnie mieści Muzeum Wnętrz Mieszczańskich, w którym podziwiać można pełen przepychu wystrój i bogate dawne wyposażenie kamienicy mieszczańskiej. Spacer po odtworzonych z pietyzmem wnętrzach sieni, wielkiej i małej jadalni, pokoju muzycznego, kuchni przenosi zwiedzających w czasy z końca XVIII wieku.

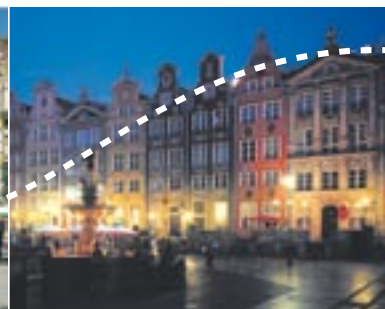
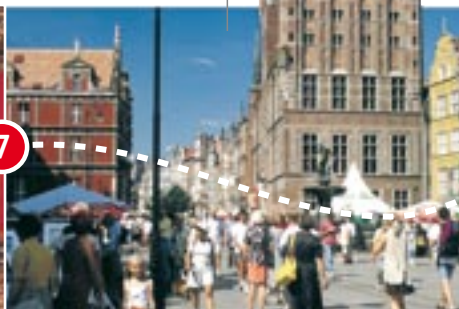
MUZEUM HISTORYCZNE MIASTA GDAŃSKA

Ratusz Głównego Miasta

3 października 1556 r. wieża i wnętrze Ratusza Głównego Miasta zostały zniszczone w wyniku pożaru. Po odbudowie Ratusz otrzymał wnętrze w stylu renesansowym, a w 1561 r. hełm, zwieńczony posągim króla Zygmunta II Augusta. Na wieży umieszczony został nowy zegar i złożony z 14 dzwonów carillon.

7

Fontanna Neptuna

Fontanna Neptuna

9 października 1633 r. po raz pierwszy uruchomiona została fontanna z rzeźbą Neptuna pod Dworem Artusa. Działająca od wiosny do jesieni w ustalone przez Radę Miejską dni i godziny.

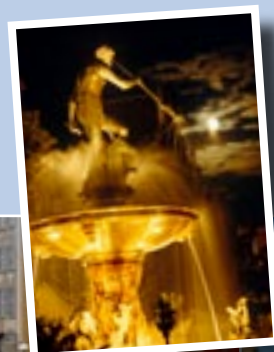
8

Ratusz Głównego Miasta (7)

Niegdyś siedziba władz zamożnego, potężnego Gdańska, początkami sięgająca końca XIII wieku i wielokrotnie przebudowywana, swą architekturą i wystrojem wnętrz w stylu manieryzmu niderlandzkiego godnie reprezentowała bogactwo i pozycję miasta. Najbardziej okazała – Wielka Sala Rady, zwana również Salą Czerwoną, uważana jest za jedno z najpiękniejszych nowożytnych wnętrz ratuszowych. Jej strop zdobí 25 obrazów autorstwa Izaaka van den Blocke'a o wymowie symbolicznej. Najśłynniejsze z nich to „Apoteoza Gdańska”. Z ratuszowej wieży sływa na miasto muzyka dzwonów jednego z gdańskich carillonów, repliki XVII-wiecznego instrumentu. Obecnie w zabytkowych murach mieści się Muzeum Historyczne Miasta Gdańska.

Fontanna Neptuna (8)

Stojąca na Długim Targu XVII-wieczna Fontanna Neptuna jest symbolem związku Gdańska z morzem i urokliwą ozdobą najpiękniejszego miejskiego rynku. Według jednej z gdańskich legend to właśnie Neptun przyczynił się do powstania słynnej gdańskiej nalewki Goldwasser. Oburzony, iż do fontanny wrzucane są monety, uderzył trójzębem w wodę i rozbił złoto w drobne płatki, które odtąd zdobią swym blaskiem wspaniałą złotowy likier.

Dwór Artusa

Dwór Artusa

23 listopada 1742 r. w Dworze Artusa powstała giełda zbożowa, istniejąca tam do 1920 r.

Dwór Artusa (9)

Nawiązująca do idei legendarnego Okrągłego Stołu rycerzy króla Artura reprezentacyjna siedziba bractw kupieckich (tzw. ławy), zamożnego patrycjatu i rzemieślników stanowiła ważny ośrodek życia towarzyskiego i handlowego dawnego Gdańska. Zgromadzeniom gdańszczan patronowały imponujące gdańskie lwy dzierżące herb miasta, opiekun kupców Merkury, personifikacje Sprawiedliwości i Siły oraz hojna Fortuna. Wystrój wnętrza Dworu wzbogacają liczne malowidła, modele okrętów, boazerie, zbroje oraz największy (ponad 10 m) renesansowy piec świata, ozdobiony kaflami, na których przedstawiono portrety wybitnych ówczesnych władców europejskich, herby oraz personifikacje cnót i planet.

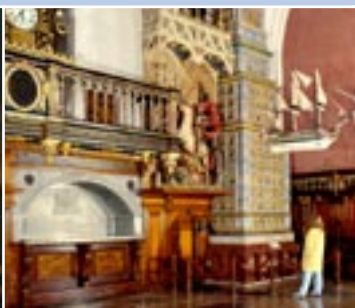
Nowy Dom Ławy

16 listopada 1901 r. na parterze Nowego Domu Ławy przy Długim Targu 43 otwarto wystawę zwaną „Sień Gdańska”. Ekspozycja składała się z ponad dwustu eksponatów ofiarowanych przez Lessera Giedzińskiego.

Nowy Dom Ławy (10)

W sąsiedztwie Dworu Artusa wznosi się Nowy Dom Ławy, którego wnętrza – tzw. Sień Gdańska to reprezentacyjny barokowy salon patrycjuszowski bogaty w dzieła gdańskiego i holenderskiego rzemiosła. Z okna Nowego Domu Ławy codziennie o godzinie 13.00 wygląda śliczna panna Hedwiga – gdańska XVII-wieczna mieszcza uwieczniona tam przez wujka, bohaterka starego romansu „Paniątka z okienka”, napisanego w 1891 r. przez Jadwigę Łuszczewską (Deotymę). W powieści rozczytywały się kolejne pokolenia Polaków, by potem, podczas pobytu w Gdańsku, wypatrywać uwiecznionego na jej kartach domu, okienka, a w nim - ślicznej panny.

Złota Kamienica

Złota Kamienica

Zamówione we Włoszech i wiezione drogą morską do Gdańska dekoracje rzeźbiarskie fasady Złotej Kamienicy zatoneły razem ze statkiem. Ich miejsce zajęły ozdoby przeznaczone na tylną elewację.

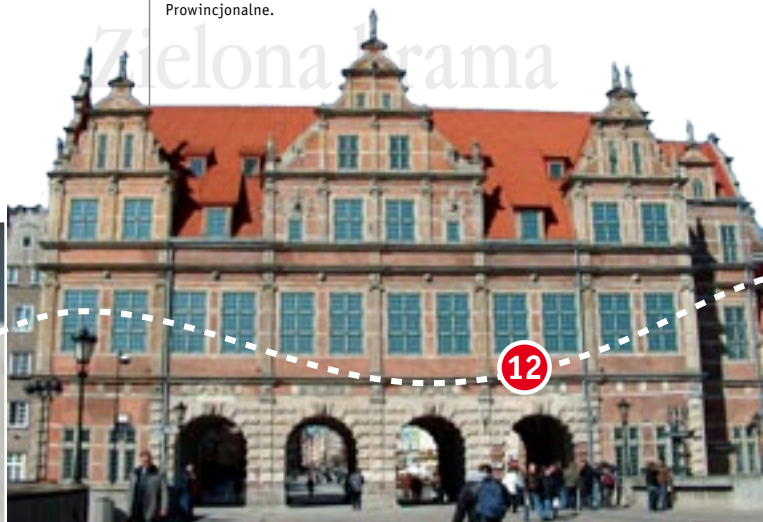
Złota Kamienica (11)

Równie znany, jeden z najpiękniejszych budynków gdańskich stoi na Długim Targu. Został wzniesiony dla burmistrza Jana Speymanna, bogatego kupca i światłego mecenasa sztuk oraz jego żony Judyty z Bahrów. Powstał na początku XVII wieku według projektu Abrahama van den Blocke'a. Legenda głosi, że czasem po korytarzach kamieniczki snuje się duch pięknej Judyty Speymann szepczącej: „Czyń sprawiedliwie, nikogo się nie lękaj”.

Zielona Brama

Zanim wzniesiono reprezentacyjną Zieloną Bramę, stała w tym miejscu najstarsza gdańska Brama Kogi. 17 września 1880 r. w murach Zielonej Bramy zainaugurowało działalność Zachodniopruskie Muzeum Prowincjonalne.

Zielona Brama (12)

Zbudowana w stylu manierystycznym w latach 1568-1571 przez Regniera z Amsterdamu i Hansa Kramera z Drezna Zielona Brama przeznaczona była na siedzibę monarchów wizytujących miasto. Swoją reprezentacyjną funkcję pełniła tylko raz. W 1646 roku zatrzymała się tu Maria Ludwika Gonzaga w drodze z Francji na ślub z Władysławem IV. Obecnie, jako jeden z obiektów Muzeum Narodowego, jest miejscem wielu wystaw. Mieści się tu także biuro laureata pokojowej Nagrody Nobla, pierwszego prezydenta III Rzeczypospolitej, Lecha Wałęsy.

Kościół Mariacki

28 lipca 1502 r. zakończono trwającą od 1343 roku budowę kościoła Mariackiego w Gdańsku. Jedną z jego osobliwości jest wspaniały zegar astronomiczny wykonany w latach 1464-1470 przez Hansa Düringera. Pokazuje godziny, dni, daty świąt ruchomych i fazy księżyca. W południe pojawiają się w nim Trzej Królowie, Apostołowie oraz postaci Adama i Ewy, a także Śmierci.

Kościół Najświętszej Marii Panny (13)

Wznoszona przez ponad półtora wieku Bazylika Mariacka jest największą ceglana świątynią w Europie. Jej gotyckie wnętrza o wyjątkowo pięknym kryształowym sklepieniu kryją wiele doskonałych dzieł sztuki średniowiecznej i barokowej, m.in. przebogaty ołtarz główny mistrza Michała Schwarza z Augsburga, wzruszającą kamienną Pietę z roku ok. 1410, kopię tryptyku Hansa Memlinga „Sąd Ostateczny”, słynny zegar astronomiczny. Doskonała akustyka surowych, ascetycznych murów kościoła podkreśla piękne brzmienie wspaniałych barokowych organów. Z galerijki imponującej 82-metrowej wieży dzwonnej, której charakterystyczna sylweta o płaskim dachu dumnie wznosi się nad Gdańskiem, roztacza się wspaniały widok na panoramę miasta. Wiedzie do niej blisko 400 stopni. Obok, w cieniu Bazyliki, wyrasta, ufundowana przez polskiego króla Jana III Sobieskiego, barokowa Kaplica Królewska (14) o oryginalnej fasadzie i charakterystycznych trzech kopułkach.

Ulica Mariacka

Ulica Mariacka

Urokliwa ulica Mariacka niejednokrotnie była plenerem filmowym. Tu m.in. nakręcono „lubeckie” sceny „Buddenbroków” wg Tomasa Manna.

Ulica Mariacka

Zacisza uliczka od wieków przyciągająca artystów, urzeka romantyzmem. Zaułek, prowadzący od kościoła Mariackiego do Długiego Pobrzeża, zamknięty średniowieczną Bramą Mariacką jest wspaniałym przykładem dawnej zabudowy gdańskiej z charakterystycznymi przedprożami i wąskimi, bogato dekorowanymi fasadami kamienic, należących niegdyś do zamożnych kupców i złotników. Dziś na Mariackiej królują warsztaty jubilerskie oraz galerie z unikatową biżuterią z bursztynu. Gdańsk kultywuje wielowiekowe tradycje światowej stolicy bursztynu.

Kościół św. Mikołaja

10 października 1813 r. w wyniku ataku pocisków rosyjskich armat sponała klasztor dominikański przy kościele św. Mikołaja. Ruiny rozebrano, następnie zamieniono na plac musztry, a potem plac targowy (Plac Dominikański).

Kościół św. Mikołaja

15

Kościół św. Mikołaja (15)

Najstarszy gdański kościół, którego korzenie sięgają XII wieku, zrzędzeniem losu jako jedyny przetrwał nie zniszczony wojenne zawieruchy. Trójnawowa gotycka świątynia zachwyca oryginalnym, wyjątkowo bogatym wystrojem z XVII w. oraz późnobarokowym, wysokiej klasy prospektem organowym. Od wieków kościół znajduje się we władaniu Zakonu Dominikanów, których sprowadził do Gdańska książę Świętopętk. W 1260 r. papież Aleksander IV udzielił Dominikanom przywileju odpustowego, który zapoczątkował tradycję odbywającego się po dziś dzień Jarmarku św. Dominika – najbardziej popularnej gdańskiej imprezy, znanej w całej Europie.

Kościół św. Katarzyny

Kościół św. Katarzyny

30 listopada 1738 r. na wieży kościoła św. Katarzyny uruchomiony został wykonany w Holandii carillon z 37 dzwonami. Sponała 3 lipca 1905 r. W 1989 r. „powrócił” w postaci repliki. Grywają nań wirtuozzi z całej Europy podczas corocznego Gdańskiego Festiwalu Carillonowego.

16

Kościół św. Katarzyny (16)

Początki najstarszego kościoła parafialnego Starego Miasta sięgają XIII w. Jego wnętrza zdobią malowidła pędzla Antona Möllera i Izaaka van den Blocke'a. Tutaj też znajduje się epitafium i płyta nagrobna słynnego astronoma Jana Heweliusza. Na 76-metrowej wieży kościelnej zamontowany jest carillon, replika XVI-wiecznego instrumentu. Zdobiący wieżę piękny hełm projektu Jakuba van den Blocke'a, zwany „koroną miasta”, już z oddali przykuwa wzrok. Obok kościoła św. Katarzyny swoje sanktuarium ma również inna święta; pochodzący z przełomu XIV i XV w. kościół św. Brygidy (17) wszedł do historii w sierpniu 1980 r. podczas strajków robotniczych jako schronienie i miejsce spotkań opozycji antykomunistycznej. Obecnie wznoszony jest tu wspaniały bursztynowy ołtarz. Przemierzając szlak gdańskich kościołów gotyckich warto również odwiedzić: kościół św. Jana (18), kościół św. Elżbiety (19), kościół św. Józefa (20), kościół św. Piotra i Pawła (21) oraz franciszkański trójnawowy kościół św. Trójcy (22) z pięknymi szczytami.

Muzeum Narodowe

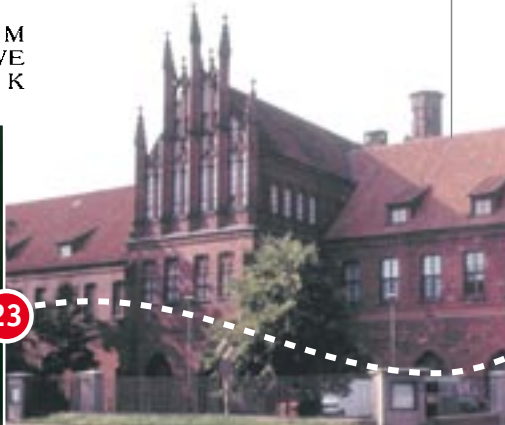
Styne meble gdańskie od dawien dawna ściągają do miasta rzesze klientów. Ich twórcy, nawiązując do najlepszych wzorów meblarstwa niderlandzkiego, wypracowali własny „gdański styl”. Prześcigali się w swym kunszcie. Z najlepszych gatunków drewna gdańscy stolarze wykonywali stoły, biurka, łóża, szafy i szafki zegarowe, kredensy, całe bogato zdobione gabinety, sienie kamieniczek z pięknymi, krętymi schodami. Niejeden taki mebel był ozdobą królewskich dworów. Kolekcję mebli gdańskich posiada w swoich zbiorach Dział Sztuki Dawnej Muzeum Narodowego.

MUZEUM
NARODOWE
GDAŃSK

23

Muzeum Narodowe (23)

Częściowo przebudowane wnętrza przylegającego do kościoła św. Trójcy dawnego gotyckiego klasztoru Franciszkanów kryją zbiory Działu Sztuki Dawnej muzeum: malarstwo flamandzkie, polskie i gdańskie, meble gdańskie i północnoeuropejskie, wyroby ceramiczne, złotnicze, cynowe i kowalstwa artystycznego. Bez wątpienia najbardziej znanym eksponatem muzeum jest słynny tryptyk Hansa Memlinga „Sąd Ostateczny” uznawany za najwspanialsze dzieło artysty, zrabowany i подарowany w XV wieku kościołowi Mariackiemu przez gdańskiego kapra, kapitana Paula Benecke. Zbiory muzeum podziwiać można również w Pałacu Opatów i Spichlerzu Opackim w Oliwie.

24

Ratusz Staromiejski

Pierwszy ratusz Starego Miasta istniał już w 1382 r. Obecny powstał w tym samym miejscu w latach 1587–1595.

Ratusz Starego Miasta (24)

Malownicza, filigranowa niemal, ceglana budowla zwieńczona strzelistą wieżyczką jest wspaniałym, najbardziej niderlandzkim przykładem manieryzmu w architekturze miasta. Przypomina o gdańskim fenomenie historycznym: istnieniu ongiś dwóch odrębnych ośrodków władzy miejskiej i w związku z tym ratuszy: Starego i Głównego Miasta. Właśnie w Ratuszu Staromiejskim zasiadał ławnik, później rajca, znany astronom i piwowar Jan Heweliusz. Oprócz interesujących wewnątrz obiektu, wspaniałego XVII-wiecznego stropu z alegorycznymi malowidłami, pięknych kręconych schodów, zwraca uwagę kamienny portal główny zdobiony personifikacjami wykrzywionych w grymasie przywar i uśmiechniętych cnót. Obecnie w ratuszu mieści się Nadbaltyckie Centrum Kultury Gdańsk.

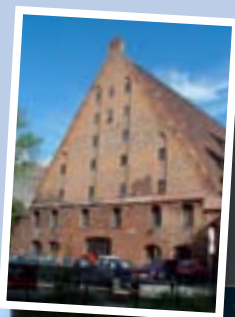
Wielki Młyn

Przecinający Stare Miasto Kanat Raduni był źródłem energii wykorzystywanej już w średniowieczu na potrzeby przemysłu. Na wysepce w jego rozwidleniu stanął w 1350 r. największy obiekt przemysłowy średniowiecznej Europy - Wielki Młyn.

Wielki Młyn (25)

Wyjątkowy obiekt średniowiecznej architektury technicznej o charakterystycznym ogromnym dwuspadzistym dachu, wzniesiony na Starym Mieście na kanale Raduni, był największą inwestycją przemysłową ówczesnej Europy. Pełnił funkcje młyna, spichlerza i piekarni. Dziś w jego gotyckich wnętrzach, gdzie obejrzeć jeszcze można wielkie koła młyńskie, znajduje się centrum handlowe.

Żuraw

Drewniana konstrukcja olbrzymich bębnow Żurawia napędzana siłą robotników umożliwiała uniesienie za pomocą górnego dźwigu ciężaru do dwóch ton na wysokość 27 m. Dolny dźwig wraz z górnym podnosił czterotonowy ładunek na wysokość 11 m.

Żuraw (26)

Położony nad Motławą najbardziej charakterystyczny zabytek, jednoznacznie kojarzący się z Gdańskiem to największy dźwig portowy średniowiecznej Europy, używany do przeladunku i stawiania masztów na statkach, a zarazem brama miejska o nietypowej architekturze. W jego wnętrzu znajduje się zrekonstruowany i czynny mechanizm napędowy - ogromne drewniane koło, poruszane ongiś siłą ludzkich nóg. Obecnie majestatyczny Żuraw, jako wspaniały przykład historycznej budowli portowej, stanowi doskonałą oprawę dla ekspozycji bogatych zbiorów Centralnego Muzeum Morskiego (27), którego siedzibą są także zabytkowe spichlerze położone naprzeciw – po drugiej stronie Motławy na Wyspie Ołowianka.

Latarnia Morska

Latarnia Morska mieściła ongiś niespotykany instrument: kulę czasu. Jej podniesienie i spadek w każde południe pozwalał kapitanom statków na dokładne nastawienie chronometrów.

Latarnia Morska

Latarnia Morska (28)

Równie „morskim” akcentem gdańskim jest latarnia w Nowym Porcie. Jedna z najpiękniejszych latarni Morza Bałtyckiego, pochodząca z końca XIX wieku, była jednocześnie wieżą pilotów i mieściła niezwykle wówczas instrument: kulę czasu. Dziś w jej wnętrzu podziwiać można historyczne urządzenia optyczne i wystawę latarnictwa morskiego, a ze szczytu – rozległą panoramę Zatoki Gdańskiej i portu, a także jej wiekową „siostrę”: Wieżę Latarnię Twierdzy Wisłoujście.

Twierdza Wisłoujście

Twierdza Wisłoujście

Zaczątkiem Twierdzy Wisłoujście była drewniana strażnica wzniesiona u ujścia Wisły przez Krzyżaków w latach 1379-1382. Twierdza powstawała etapami: najpierw w 1482 r. wzniesiono okrągłą Wieżę Latarnię służącą jako latarnia morska.

Twierdza Wisłoujście (29)

Początki tego jednego z największych na świecie zachowanych zabytków architektury militarnej sięgają XV wieku. Wielokrotnie rozbudowywana, potężna strategiczna fortyfikacja strzegła przez wieki wrót Rzeczypospolitej. Jest bezcenną pamiątką morskich dziejów Polski. Stąd właśnie w 1627 roku wypłynęła polska flota na zwycięską bitwę ze Szwedami pod Oliwą. Przyptywające okręty witały wystrzały armatnie z bastionu i powiewająca nad twierdzą karmazynowa flaga z białym orłem.

Grodzisko

Grodzisko

Na terenie Grodziska na obszarze 20 ha powstaje Pomorski Ośrodek Prezentacji Nauki i Techniki „Hewelianum”.

Grodzisko (30)

Równie ważną rolę w dziejach miasta odgrywał ten unikatowy zespół obiektów architektury militarnej. Historia fortu położonego na terenie Parku Kulturowego Fortyfikacji Miejskich Twierdza Gdańsk sięga XVII wieku. Wiąże się ze słynnym oblężeniem Gdańska przez wojska rosyjskie w XVIII wieku, zakończonym spektakularnym pokonaniem najeźdźcy oraz z atakiem wojsk napoleońskich pod wodzą marszałka Lefebvre w 1807 r. Sam cesarz Bonaparte uważając, iż „Gdańsk jest kluczem do wszystkiego”, przyczynił się do modernizacji fortu i budowy potężnej kazamatowej baterii artylerii – tzw. Redity Napoleońskiej.

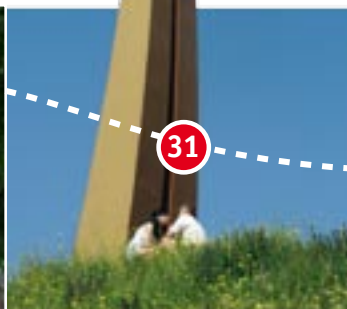
Krzyż Milenijny (31)

Na Bastionie Jerozolimskim Fortu Grodzisko wzniesiono widoczny nad Gdańskiem już z morza ogromny krzyż,

Krzyż Milenijny

Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy

Przez wieki Gdańsk był swoistą republiką mieszczańską, złożonym tygłem etnicznym, miejscem zgodnie i twórczo koegzystujących kultur, religii i języków. Mieszkał tu Polacy, Niemcy, Holendrzy, Szkoci, Żydzi, Anglicy; protestanci, katolicy, Żydzi, hugenoci, mennonici. Był miastem tolerancyjnym i otwartym, umiejętnie wkomponującym różnorodność odmierności we własny, niepowtarzalny krajobraz. Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy jest ponadczasowym znakiem trwania i szacunku dzisiejszego pokolenia dla tych, którzy w przeszłości tworzyli społeczność Gdańska.

który upamiętnia jubileusz 2000 lat chrześcijaństwa, tysiąclecia wielkiego chrztu gdańszczan przez św. Wojciecha i milenium miasta, którego uroczyste obchody przypadły na rok 1997.

Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy (32)

Wyjątkowy w swojej wymowie i interesujący w formie pomnik upamiętnia nieistniejące już w Gdańsku miejsca pochówku, zniszczone przez burzliwe dzieje i zawieruchy wojenne. Wzniesiono go w hołdzie wszystkim bezimiennym wielu wyznań i narodowości, którzy w Gdańsku żyli i umarli. Ta niespotykana, poruszająca nekropolia symbolicznie nawiązuje do planu świątyni, którą tworzą żywe drzewa, kamienne kolumny na kształt pękających martwych pni, granitowa płyta ołtarza ofiarnego wsparta na szczątkach starych nagrobków.

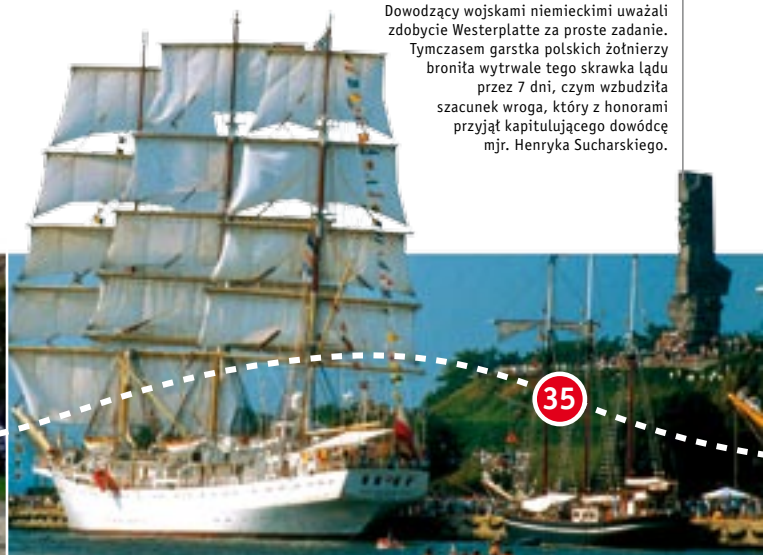
Pomnik Obrońców Poczty Polskiej (34)

Pomnik Obrońców Poczty Polskiej sugestywnie przedstawia rannego pocztowca nad rozrzuconą przesyłką, przekazującego karabin bogini zwycięstwa Nike.

Pomnik Obrońców Westerplatte

Dowodzący wojskami niemieckimi uważali zdobycie Westerplatte za proste zadanie. Tymczasem garstka polskich żołnierzy bronila wytrwale tego skrawka lądu przez 7 dni, czym wzbudziła szacunek wroga, który z honorami przyjął kapitulującego dowódcę mjr. Henryka Sucharskiego.

Budynek Poczty Polskiej (33)

Dawny lazaret wojskowy z 1844 r., który od 1925 r. stanowił siedzibę polskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Wolnym Mieście Gdańsku, przeszedł do historii w związku z tragicznymi wydarzeniami obrony Poczty Polskiej we wrześniu 1939 r. Dziś w budynku znajduje się Muzeum Poczty Polskiej gromadzące eksponaty obrazujące historię poczty w Gdańsku na przestrzeni wieków, dzieje techniki telekomunikacji i dokumenty upamiętniające bohaterstwo pocztowców. Nieopodal wzniesiono pełen ekspresji i dynamiki Pomnik Obrońców Poczty Polskiej (34). Innym miejscem poświęconym również i ich martyrologii jest Cmentarz na Zaspie i znajdujący się tam Pomnik Ofiar Faszyzmu.

Pomnik Obrońców Westerplatte (35)

To w Gdańsku 1 września 1939 roku o godz. 4.45 strażaciami z pancernika Schleswig-Holstein rozpoczęła się II wojna światowa. Bohaterska, bezprzykładna walka 182-osobowej załogi strażnicy Westerplatte pod dowództwem mjr. Henryka Sucharskiego stała się symbolem polskiego oporu wobec hitlerowskiego najeźdźcy. Wzniesiony w hołdzie obrońcom Gdańska kamienny monument, wyrastający z wielkiego zielonego kopca u wejścia do portu, przypomina miecz wbity w ziemię ręką jeźdźcy. Pamiętne wydarzenia dokumentuje ekspozycja w pobliskiej Wartowni nr 1.

Pomnik Poległych Stoczniovców

W latach osiemdziesiątych XX w. przed Pomnikiem Poległych Stoczniovców odbywały się demonstracje członków „Solidarności”, brutalnie rozpydane przez milicję.

Pomnik Poległych Stoczniovców (36)

Majestatyczne trzy krzyże z kotwicami – symbolami nadziei – upamiętniają krwawe ofiary strajków robotniczych Grudnia 1970 r. Żądanie zgody na postawienie u bram stoczni pomnika było jednym z najważniejszych postulatów strajkujących stoczniovców gdańskich w Sierpniu 1980 r. Krzyże, wykonane przez samych stoczniovców ze stali nierdzewnej, mają 42 m wysokości i ważą prawie 140 ton. U stóp pomnika składają kwiaty wszystkie oficjalne delegacje odwiedzające Gdańsk.

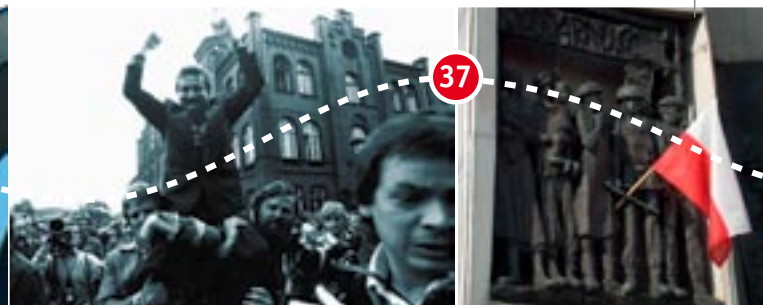

Muzeum Solidarności

SOLIDARNOŚĆ

Muzeum Solidarności

16 października 2003 r. Tablice z 21 postulatami, spisane podczas strajku w Stoczni Gdańskiej, zostały wpisane na Listę UNESCO „Pamięć Świata”.

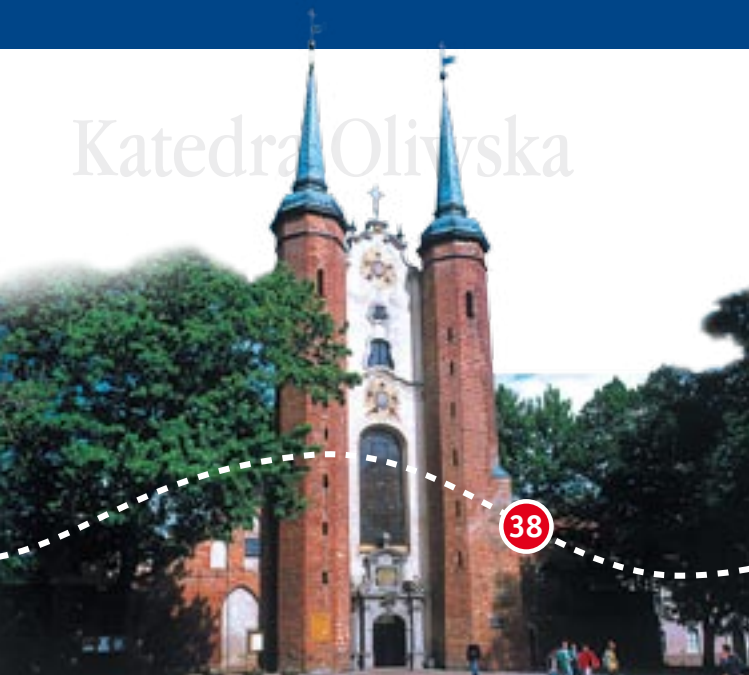

Muzeum Solidarności (37)

Fascynująca multimedialna wystawa „Drogi do Wolności” w historycznej Sali BHP Stoczni Gdańskiej, w pobliżu Pomnika Poległych Stoczniovców, prezentuje burzliwe historyczne wydarzenia ostatniego ćwierćwiecza – walki Polaków o wolność i sprawiedliwość. Znajdują się tam m.in. słynne Tablice z 21 postulatami z Sierpnia’80 napisanymi ręcznie na dwóch drewnianych płytach sklejkowych. Decyzją UNESCO wpisane zostały na listę „Pamięć Świata” jako dokument o wyjątkowych wartościach społecznych i humanistycznych, mający znaczący wpływ na historię Europy. Fragmenty historycznego Muru Berlińskiego i stoczniovcowego, który pokonał ongiś Lech Wałęsa, przypominają, jaki był początek drogi do wolności w tej części Europy.

Katedra Oliwska

Katedra Oliwska (38)

Oliwa – zaciszna, urokliwa gdańska dzielnica, malowniczo wtulona w leśne ostępy Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, była opiewana przez słynnego podróżnika Aleksandra von Humboldta jako trzecie najpiękniejsze miejsce na świecie. Wyróżnia ją wspaniały pocysterski park zaprojektowany przez mistrza architektury ogrodowej – Andre La Notre. Powstały w XVIII i na początku XIX wieku składa się z ogrodu francuskiego i parku angielskiego. Podziwiać tu można opisywaną przez J.I.Kraszewskiego aleję grabową oraz założone w 1920 r. alpinarium, oranżerię, grotę i kaskadę. Spacer wśród wyniosłych starych drzew, rzadko spotykanych cennych gatunków roślin prowadzi ku Katedrze Oliwskiej. Wzniesiona jako świątynia cysterska w XIII w. gotycka trzynawowa sklepiona bazylika,

Pałac Opatów (39)

Pałac Opatów w Oliwie jest siedzibą Oddziału Sztuki Współczesnej Muzeum Narodowego. Stała Galeria Polska prezentuje zbiory dokumentujące sztukę polską po 1945 roku. Obecnie w ekspozycji znajduje się około 300 prac najwybitniejszych artystów polskich.

zbudowana na rzucie łaćńskiego krzyża, mierzy 107 m i jest najdłuższym kościołem w Polsce. W pięknych wnętrzach kryje wiele skarbów sztuki: barokowy ołtarz główny i 20 ołtarzy bocznych, rokokową kazalnicy, wspaniałe stalle, renesansowe portrety licznych dobroczyńców klasztoru Cystersów. Ozdobą katedry jest słynny rokokowy prospekt organowy mistrza Jana Wulfa i Fryderyka Rudolfa Dalitza, instrument o niespotykanym brzmieniu ze swojego rodzaju efektem echa. Osobliwością organów są ruchome dekoracje – gwiazdy, trąby i dzwonki aniołów włączane w trakcie gry.

Wydarzenia kulturalne

Wybrane stałe wydarzenia kulturalne:

Festiwal Gwiazd (1-5 lipca)

Znane wydarzenie artystyczne w formule festiwalu dell'arte gromadzące najwybitniejszych polskich twórców.

Gdańskie Lato Muzyczne (lipiec-sierpień)

Cykl koncertów muzyki klasycznej z udziałem światowych gwiazd w pięknej scenarii amfiteatru nad Mottawą.

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej w Katedrze Oliwskiej (lipiec-sierpień)

Dawne i premierowe hity muzyki organowej w wykonaniu światowych wirtuozów.

Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej, Chóralnej i Kameralnej (lipiec-sierpień)

Piątkowe koncerty organistów, chórów i solistów, zespołów kameralnych i orkiestr symfonicznych we wspaniałych wnętrzach Bazyliki Mariackiej.

Międzynarodowy Festiwal Teatrów Plenerowych i Ulicznych FETA (połowa lipca)

Wielkie i małe prezentacje teatralne w zabytkowej scenarii gdańskich zaułków.

Międzynarodowy Zlot Żeglarski "Baltic Sail" (druga połowa lipca)

Barwne święto żagli w historycznym sercu Gdańska: regaty, parady żaglowców i festiwal szantowy.

Gdański Festiwal Carillonowy (pierwsza dekada sierpnia)

Przegląd dzieł bogatej literatury muzycznej na carillon od kompozycji barokowych po współczesne.

Festiwal Szekspirowski (pierwsza dekada sierpnia)

Międzynarodowy przegląd najciekawszych inscenizacji niezrównanych dramatów Mistrza ze Stratfordu.

Jarmark św. Dominika (pierwsze trzy tygodnie sierpnia)

Pełna rozmachu popularna fiesta po gdańsku, korzeniami sięgająca XIII wieku, z bogatym programem imprez kulturalnych.

Kalendarz imprez oraz baza turystyczna: www.gdansk.pl

Gdańsk - centrum

1 Brama Wyżynna	23 Muzeum Narodowe
2 Przedbramie ul. Długiej	24 Ratusz Starego Miasta
3 Wielka Zbrojownia	25 Wielki Młyn
4 Dwór Bractwa św. Jerzego	26 Żuraw
5 Złota Brama	27 Centralne Muzeum Morskie
6 Dom Uphagena	28 Latarnia Morska
7 Ratusz Głównego Miasta	29 Twierdza Wisłoujście
8 Fontanna Neptuna	30 Grodzisko
9 Dwór Artusa	31 Krzyż Milenijny
10 Nowy Dom Ławy	32 Cmentarz Nieistniejących Cmentarzy
11 Złota Kamienica	33 Budynek Poczty Polskiej
12 Zielona Brama	34 Pomnik Obrońców Poczty Polskiej
13 Kościół Mariacki	35 Pomnik Obrońców Westerplatte
14 Kaplica Królewska	36 Pomnik Poległych Stoczniovców
15 Kościół św. Mikołaja	37 Muzeum Solidarności
16 Kościół św. Katarzyny	38 Katedra Oliwska
17 Kościół św. Brygidy	39 Pałac Opatów
18 Kościół św. Jana	
19 Kościół św. Elżbiety	
20 Kościół św. Józefa	
21 Kościół św. Piotra i Pawła	
22 Kościół św. Trójcy	

